

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2021/751
Toplantı Tarihi/Sayısı : 31.8.2021/158
Karar Numarası : 2021/216
Başvuran :
Başvuran Vekili : --
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle; 16.01.2018'den beri cezaevinde terör örgütü üyeliği suçundan mahkûm olduğunu, eşinin mahkeme kararı ile kendisine vasi olarak atandığını, 2020 Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) ile ... Üniversitesi ... Sosyal Hizmet Bölümünü kazandığını, sorunsuz bir şekilde kaydının yapıldığını, ceza infaz kurumundan derslere ve sınavlara erişebilmesi için dekanlığa dilekçe verildiğini, akabinde cezaevi eğitim birimine dilekçe ile başvuru yaptığını, derslere ceza infaz kurumundan online olarak katılamayacağı yönünde bir cevap aldığını, birinci dönem derslerini verememesi nedeniyle mücbir sebepten dolayı öğrenime ara verme talebiyle Fakülte Dekanlığına dilekçe verdiğini, Fakülte Dekanlığının söz konusu dilekçeye hangi suçtan dolayı hükümlü olduğuna dair bir ibare yazmasını istediğini, 31.03.2021 tarihinde ceza infaz kurumunda olduğu gerekçesiyle Üniversite tarafından hakkında soruşturma açılarak savunma istendiğini, bu savunmasının dikkate alınmadığını, sonrasında Yükseköğretim Kurumundan çıkarma cezası aldığını, karara itiraz ettiğini ancak itirazın reddedildiğini, aynı koşuğa kaldığı ve benzer suçlardan hükümlü olduğu arkadaşlarının çeşitli üniversitelerde eğitimlerine devam ettiklerini buna rağmen kendisi hakkında verilen disiplin cezası nedeniyle Yükseköğretim Kurumundan çıkarılmasının eşitlik ilkesine aykırı olduğunu, eğitim hakkının ihlal edildiğini iddia etmekte ve sorumlular hakkında soruşturma açılmasını talep etmektedir.

II. İLGİLİ MEVZUAT

2. 6701 sayılı Kanun;

Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı

Madde 3-

(1) Herkes, hukukten tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

Başvurular

Madde 17-

Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

3. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ön İncelemenin Yapılması

Madde 48-

(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir.

(2) Başvurucusu birden fazla olan başvurularda, incelenebilirlik koşulları her başvuru yönünden ayrı ele alınır.

Ön inceleme üzerine verilecek kararlar

Madde 49-

(1) Başvurunun, 48 inci maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşımaması hâlinde incelenemezlik kararı verilir. Bu karar, başvurucuya tebliğ edilir ve tebliğ ile birlikte durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden tekrar işlemeye başlar. Başvuruların ön incelemesinde dosyada başvuru konusu edilen hususlardan bir kısmı incelenemez nitelikte de olsa dahi diğer bazı başvuru konuları yönünden esas incelemeye geçilmesi gerektiği sonucuna vardığında Kurul kısmi incelenemezlik kararı verebilir.

(2) Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesi ilgili taraftan talep edilmeden yapılan başvuru hakkında ilgili tarafa gönderme kararı verilir. Gönderme kararı başvurucuya da tebliğ edilir. Kuruma başvuru tarihi, ilgili tarafa başvurunun gönderilme tarihi olarak kabul edilir. İlgili Kurum 15 gün içerisinde cevap verir. Başvurunun Kurum tarafından ilgili tarafa gönderilmesi üzerine; a) İlgili tarafça başvurucuya verilecek cevabın tebliği tarihinden, b) İlgili tarafça otuz gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren Kuruma yeniden başvuru yapılabilir.

(3) İlgili tarafın yanlış gösterilmesi durumunda Kurum, resen doğru tarafı belirler ve inceleme aşamasına geçer.

(4) İncelenemezlik kararı doğrultusunda, eksikliklerin giderilmesi şartıyla yeniden Kuruma başvuru yapılabilir.

(5) Başvurunun 48 inci maddede yer alan şartları taşımaması hâlinde inceleme ve araştırma aşamasına geçilir.

(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.

Gerekçeli kabul edilmezlik kararı

Madde 67-

(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

III. ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

4. 6701 sayılı Kanun'un amacı insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

5. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun başvurulara ilişkin görevi 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; "(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; (g) " ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; (i) " Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" şeklinde yer almaktadır.

6. Başvuran, hakkında tesis edilen işlemde ötürü herhangi bir ayrımcılık temeli belirtmeden ayrımcılığa uğrayarak eğitim hakkının ihlal edildiğini iddia ederek mağduriyetinin giderilmesini ve sorumlular hakkında soruşturma açılmasını talep etmiştir. Başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde de herhangi bir ayrımcılık temeli bulunduğu dair bir bulguya rastlanmamıştır.

7. 6701 sayılı Kanun kapsamında Kurumun insan hakları ihlalleri ile ilgili başvuruları inceleme yetkisi bulunmaktadır. Bu yetki 6328 sayılı Kanun ile Kamu Denetçiliği Kurumuna verilmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna verilen bu görev tanımı BM Paris Prensipleri ile de örtüşmektedir.

8. Başvuran dilekçesi ve ekleri Kurum mevzuatı açısından değerlendirildiğinde; Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin uygulanması neticesinde tesis edilen idari işlem olduğu, söz konusu idari işlemin hukuka uygunluğuna ilişkin değerlendirmenin yargı yetkisinin kullanılması kapsamında olduğu açıktır.

9. Başvuranın iddiaları ile benzer talepler hakkında Danıştay 8. Dairesi'nin içtihadında; "*Disiplin yönetmeliğinin amaç, kapsam ve dayanağı yükseköğretim aşamasında disipline aykırı davranışları cezalandırmak olduğuna göre, öğrenciye yükseköğretim aşamasından önceki dönemde işlenen bir suç nedeniyle disiplin cezası verilemeyecektir.*" yönünde karar verilmiştir (Danıştay 8. Dairesi Esas No: 1989/419, Karar No: 1990/963, Karar Tarihi:20.09.1990). Başvuranın iddiaları ile benzer nitelikte somut olayın yer aldığı içtihat göz önünde bulundurulduğunda başvuruya konu olan olay da yargı makamlarınca karara bağlanması gereken uyuşmazlık niteliğindedir.

10. Başvuru dosyası ve ekleri yukarıda yer verilen mevzuat ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın hakkında tesis edilen işlem ile ilgili idari yargıya başvurabileceği, başvuru konusunun 6701 sayılı Kanun kapsamında kurumun inceleme yetkisi dışında kaldığı, Kanun ve Yönetmelik'in yukarıda anılan maddeleri doğrultusunda başvurunun kabul edilmez olduğu sonucuna varılmıştır.

IV. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde,

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
 2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
 3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,
- 31.08.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

Alişan TIRYAKI
II. Başkan

Burhan ERKUŐ
Kurul Üyesi

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Av. Harun MERTOĐLU
Kurul Üyesi

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi

Zennure BER
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.